

Nordisk
Ministerråd

En nordisk tilgang til den demokratiske debat i tech-giganternes tidsalder

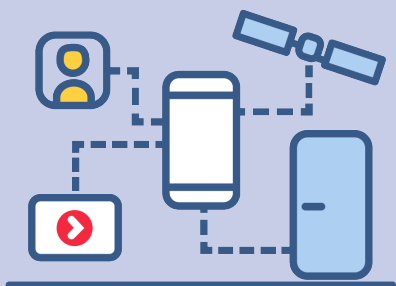
Anbefalinger fra Nordisk Tænketank
for Tech og Demokrati

”

Det store spørgsmål er ikke længere, om vi har brug for mere demokratisk kontrol med tech-giganterne. Spørgsmålet er hvordan og hvor hurtigt

TOBIAS BORNAKKE, FORMAND

Tech-giganternes onlineplatforme som Facebook, YouTube, Instagram, TikTok og Twitter er blevet demokratisk infrastruktur. Platformene giver mennesker mulighed for at komme i kontakt med hinanden verden over, opbygge nye fællesskaber, og de udgør en vigtig og populær kilde til information. Ud over deres positive potentiale kan onlineplatforme og deres algoritmer dog forårsage alvorlig skade på vores demokratier og den offentlige debat.

Hadefulde ytringer online kan få visse grupper i samfundet til at trække sig fra den offentlige debat, og spredningen af mis- og desinformation truer en åben, gennemsigtig og saglig demokratisk debat samt kan føre til øget polarisering. Det er velkendt, at indholdsmoderation er minimal for mindre sprog såsom de nordiske. Dette understreger et større behov

for at fokusere på disse problemer, især når der er tale om sårbare grupper som f.eks. børn og unge. Da offentligt opsyn og gennemsigtighed imidlertid ofte aktivt modarbejdes af platformene selv, stammer størstedelen af den viden, vi har om, hvordan disse platforme fungerer, fra lækager fra forhenværende medarbejdere i virksomhederne.

Vores vision er, at de nordiske lande skal være en samlet techdemokratisk region. Med borgere, der trives online, en åben og oplyst offentlig debat samt et skarpt offentligt opsyn med demokratisk digital infrastruktur. De fælles kulturer og veletablerede demokratiske værdier, som de nordiske lande deler, giver en oplagt mulighed for at styrke vores demokratier, selv når de i højere og højere grad finder sted online.

VISION

Vi ønsker, at Norden fortsætter med at have en sund og levende demokratisk debat. Derfor har vi følgende vision:

1. Vi ønsker, at de nordiske lande udgør en samlet tech-demokratisk region
2. Vi ønsker, at borgerne i de nordiske lande trives og er digitalt dannede
3. Vi ønsker, at de nordiske lande har adgang til mangfoldige og troværdige digitale platforme og fællesskaber
4. Vi ønsker, at de nordiske lande har åbne og oplyste offentlige debatter
5. Vi ønsker, at de nordiske lande holder et skarpt og velinformeret opsyn med tech-giganternes platforme

ANBEFALINGER

Sammen bør de nordiske lande være en drivkraft bag at sikre en stærkere og mere gennemsigtig tilgang til tech-giganternes indflydelse på vores samfund og demokratier i Norden, Europa og globalt. Den Nordiske Tænketank for Tech og Demokrati foreslår følgende nordiske anbefalinger, der har til hensigt at beskytte og styrke den demokratiske debat i en tidsalder domineret af tech-giganter:

Vi anbefaler, at de nordiske regeringer etablerer et nordisk center for tech og demokrati, der skal understøtte håndhævelsen af europæisk regulering af tech-virksomheder.

Vi anbefaler, at de nordiske lande værner om børn og unges trivsel og sikkerhed på internettet ved at stille krav om aldersverificering og særlige forældrefunktioner og presser på for, at borgerne generelt opnår større kontrol.

Vi anbefaler, at de nordiske lande etablerer en onlinehub til videns-udveksling om digital dannelse og støtte til lærere.

Vi anbefaler, at de nordiske lande udvikler og tester strategier til at støtte de frivillige, der understøtter de onlinefællesskaber, hvor den demokratiske debat udfolder sig.

Vi anbefaler, at de nordiske lande fremmer innovation og implementering af teknologi, der understøtter en åben online offentlig debat, og som kan udgøre alternativer til de store online-platforme.

Vi anbefaler, at nordiske public service-medier får et stærkt digitalt mandat til online-tilstedeværelse, skabelse af indhold og udvikling af platforme til den demokratiske debat på nettet.

Vi anbefaler, at de nordiske lande øger støtten til uafhængige fakta-tjekorganisationer med ekspertise i at imødegå mis- og desinformation.

Vi anbefaler, at de nordiske lande presser på for bedre indholdsmoderation i Norden og mere gennemsigtighed for at sikre en gennemsigtig moderation af høj kvalitet i Norden.

Vi anbefaler, at de nordiske lande etablerer en nordisk task force til at undersøge mulige modsvar, der kan imødegå de risici for demokratiet, som AI-genereret desinformation skaber.

Vi anbefaler, at de nordiske lande understøtter uafhængige forskeres adgang til platformsdata og algoritmer ved at etablere et kontor til støtte for nordiske aktørers adgang til platformsdata og til vejledning af forskerne i deres ansøgningsprocesser.

Vi anbefaler, at Nordisk Ministerråd for Kultur hvert andet år udgiver en rapport om de nordiske digitale demokratiers tilstand, der kan danne grundlag for en offentlig debat om vores samfund og demokrati i den digitale tidsalder.

Om den Nordiske Tænk tank for Tech og Demokrati

Nordisk Ministerråd for Kultur besluttede i 2021 at etablere den Nordiske Tænk tank for Tech og Demokrati. Tænk tanken har haft til formål at drøfte sociale medier og tech-giganternes stigende indflydelse på den demokratiske debat i Norden samt at anbefale mulige politiske handlinger til at beskytte og styrke det digitale demokrati i Norden.

Tænk tanken blev nedsat i maj 2022 og består af 13 medlemmer fra hele Norden. Kulturministeriet i Danmark har sekretariatsbetjent tænk tanken.

- Tobias Bornakke (formand), Danmark
- Anja Bechmann, Danmark
- Bente Kalsnes, Norge
- Carl Heath, Sverige
- Elfa Ýr Gylfadóttir, Island
- Fredrik Granlund, Åland
- Hanna Haaslahti, Finland
- Jákup Brúsá, Færøerne
- Martin Holmberg, Sverige
- Minna Aslama Horowitz, Finland
- Signe Ravn-Højgaard, Grønland
- Sumaya Jirde Ali, Norge
- Thorgeir Ólafsson, Island

Skann koden
eller besøg
[pub.norden.
org/nord2023-
004](https://pub.norden.org/nord2023-004) (engelsk)

En nordisk tilgang til den demokratiske debat i tech-giganternes tidsalder

Anbefalinger fra Nordisk Tænk tank
for Tech og Demokrati